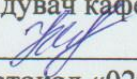

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

 Олег КРУЧИНЕНКО
(протокол «02» вересня 2025 року № 2)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Ветеринарна мікробіологія

(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма «Ветеринарна медицина»

спеціальність 211 Ветеринарна медицина

галузь знань 21 Ветеринарна медицина

рівень вищої освіти другий (магістерський)

факультет ветеринарної медицини

Полтава
2025– 2026 н. р.

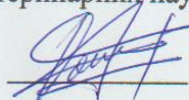
Робоча програма навчальної дисципліни Ветеринарна мікробіологія для здобувачів вищої освіти

за освітньо-професійною програмою «Ветеринарна медицина»
спеціальності 211 Ветеринарна медицина

Мова викладання державна

Розробник: КОНЕ Мохамед, доцент, кандидат ветеринарних наук, доцент

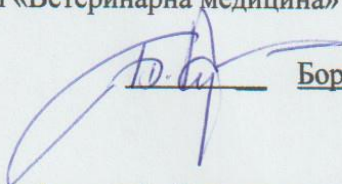
«01» вересня 2025 року

Мохамед КОНЕ

Погоджено гарантом освітньої програми «Ветеринарна медицина»

«01» вересня 2025 року

Борис КИРИЧКО

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина»
протокол від 01 вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності «Ветеринарна медицина»

Надія ДМИТРЕНКО

©ПДАУ 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	210
Кількість кредитів	7,0
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (<i>обов'язкова чи вибіркова</i>)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	2 211ВМ_мд_2024
Семестр	3–4
Лекції (годин)	34
Лабораторні заняття (годин)	68
Самостійна робота (годин)	108
у т. ч. індивідуальні завдання (<i>вказати форму</i>), годин	—
Форма семестрового контролю	залік, екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Вивчення ролі мікробів в загально біологічних процесах і в патології тварин, опанування методів діагностики інфекційних хвороб, принципів імунологічних досліджень.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Ветеринарна медицина» базується на базових знаннях з латинської мови, біохімії з основами фізичної та колоїдної хімії, анатомії свійських тварин, цитології, гістології, ембріології.

4. Компетентності:

- загальні:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 14. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

- спеціальні (фахові, предметні):

- ФК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.
- ФК 6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
- ФК 7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

ПРН 3. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

ПРН 4. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.

ПРН 7. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.	Володіти термінологією ветеринарної медицини.
ПРН 3. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.	Володіти знаннями етіології та патогенезу хвороб тварин, чинних нормативно-правових актів, що стосуються цього виду професійної діяльності, знати найсучасніші способи та методи лабораторних досліджень.
	Аналізувати результати лабораторних досліджень та формулювати висновки, встановлювати діагноз.
ПРН 4. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.	Здатність використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних стратегій.
	Володіти методикою та засобами пошуку наукових праць, методичних розробок, рекомендацій тощо, які стосуються нових методів лабораторної діагностики інфекційних хвороб тварин.
ПРН 7. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	Аналізувати причини виникнення та поширення інфекційних захворювань.
	Знати особливості біології збудників заразних хвороб.

6. Методи навчання і викладання

Методи навчання: Словесні (бесіда, розповідь, пояснення); наочні методи: демонстрування, спостереження; практичні методи: лабораторні роботи, робота із навчально-методичною літературою: конспектування; методи стимулювання

і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження; інтерактивні методи: проектування професійних ситуацій; методи усного контролю: усне опитування; методи письмового контролю: самостійна робота; комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; комп'ютерне тестування.

7. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Систематика та номенклатура мікроорганізмів. Морфологія бактерій. Визначення поняття «мікробіологія». Значення досліджень Л. Пастера, Р. Коха. Класифікація мікроорганізмів. Будова та морфологія мікроорганізмів.

Тема 2. Фізіологія мікроорганізмів.

Хімічний склад мікроорганізмів. Живлення та метаболізм мікроорганізмів. Ріст та розмноження мікроорганізмів.

Тема 3. Екологія мікроорганізмів.

Мікрофлора ґрунту, води та повітря. Мікрофлора організму тварин. Мікрофлора молока та кормів.

Тема 4. Роль мікроорганізмів у перетворенні речовин у природі.

Перетворення (кругообіг) азоту у природі. Кругообіг вуглецю і кисню. Кругообіг фосфору, сірки, кальції та залізу.

Тема 5. Вплив факторів зовнішнього середовища на мікроорганізми.

Вплив фізичних факторів на мікроорганізми. Вплив хімічних факторів на мікроорганізми. Вплив біологічних факторів на мікроорганізми.

Тема 6. Вчення про інфекцію.

Визначення поняття «інфекція, інфекційний процес, інфекційна хвороба, джерело інфекції, резервуар інфекції». Форми інфекції. Види інфекції.

Тема 7. Вчення про імунітет.

Значення досліджень Е. Дженера, Л. Пастера, І. Мечникова, П. Ерліка, К. Пірке у вивченні протиінфекційного імунітету. Види імунітету. Центральні і периферичні органи імунної системи. Динаміка імуногенезу.

Тема 8. Алергія та анафілаксія.

Визначення поняття «алергія, анафілаксія». Гіперчутливість негайного типу. Гіперчутливість сповільненого типу.

Тема 9. Збудники кокових бактерій.

Загальна характеристика коків, їх розповсюдження в природі, класифікація, роль у патології тварин і людини.

Тема 10. Паличковидні неспороутворюючі бактерії. Мікобактерії.

Загальна характеристика неспороутворюючих бактерій та мікобактерій, їх розповсюдження у природі, класифікація, роль у патології тварин і людини.

Тема 11. Патогенні бацили і клостридії.

Загальна характеристика бацил та клостридій, їх розповсюдження у природі, класифікація, роль у патології тварин і людини.

Тема 12. Патогенні фузобактерії, вібріони і спірохети.

Загальна характеристика фузобактерій, вібріонів та спірохетів, їх розповсюдження у природі, класифікація, роль у патології тварин і людини.

Тема 13. Збудники мікозів і мікотоксикозів.

Загальна характеристика мікозів та мікотоксикозів, їх розповсюдження у природі, класифікація, роль у патології тварин і людини.

Тема 14. Патогенні мікоплазми, рикетсії та хламідії.

Загальна характеристика мікоплазмів, рикетсій та хламідій, їх розповсюдження у природі, класифікація, роль у патології тварин і людини.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	денна форма 211ВМ мд 2024				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
І семестр					
Тема 1. Систематика та номенклатура мікроорганізмів. Морфологія бактерій.	12	2	—	4	6
Тема 2. Фізіологія мікроорганізмів.	12	2	—	4	6
Тема 3. Екологія мікроорганізмів.	12	2	—	4	6
Тема 4. Роль мікроорганізмів у перетворенні речовин у природі.	10	2	—	2	6
Тема 5. Вплив факторів зовнішнього середовища на мікроорганізми.	12	2	—	4	6
Тема 6. Вчення про інфекцію.	14	2	—	6	6
Тема 7. Вчення про імунітет.	10	2	—	2	6
Тема 8. Алергія та анафілаксія.	8	2	—	2	4
Тема 9. Збудники кокових бактерій.	12	2	—	4	6
Тема 10. Паличковидні неспороутворюючі бактерії. Мікобактерії.	18	—	—	8	10
Індивідуальні завдання: або (у т. ч. індивідуальні завдання)	—	—	—	—	—
Усього годин	120	18	—	40	62
II семестр					
Тема 10. Паличковидні неспороутворюючі бактерії. Мікобактерії.	16	6	—	4	6
Тема 11. Патогенні бацили і клостридії.	28	4	—	10	14
Тема 12. Патогенні фузобактерії, вібріони і спірохети.	16	2	—	6	8
Тема 13. Збудники мікозів і мікотоксикозів.	16	2	—	4	10
Тема 14. Патогенні мікоплазми, рикетсії та хламідії.	14	2	—	4	8
Індивідуальні завдання: або (у т. ч. індивідуальні завдання)	—	—	—	—	—
Усього годин	90	16	—	28	46

8. Теми лабораторних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма (211BM_мд_2024)
I семестр	
Тема 1. Систематика та номенклатура мікроорганізмів. Морфологія бактерій. Л.р. 1.1. Правила роботи в бактеріологічній лабораторії. Біологічний імерсійний мікроскоп. Вивчення основних форм бактерій. Л.р. 1.2. Приготування бактеріологічних препаратів, їхня фіксація, способи фарбування простим і складним методами.	2 2
Тема 2. Фізіологія мікроорганізмів. Л.р. 2.1. Живильні середовища. Л.р. 2.2. Культивування мікроорганізмів у лабораторних умовах.	2 2
Тема 3. Екологія мікроорганізмів. Л.р. 3.1. Стерилізація. Л.р. 3.2. Вивчення культуральних і біохімічних властивостей мікроорганізмів.	2 2
Тема 4. Роль мікроорганізмів у перетворенні речовин у природі. Л.р. 4.1. Біологічні методи дослідження мікроорганізмів.	2
Тема 5. Вплив факторів зовнішнього середовища на мікроорганізми. Л.р. 5.1. Антибіотики. Визначення чутливості мікроорганізмів до антибіотиків.	4
Тема 6. Вчення про інфекцію. Л.р. 6.1. Реакція аглютинації. Л.р. 6.2. Реакція преципітації. Л.р. 6.3. Реакція зв'язування комплекменту.	2 2 2
Тема 7. Вчення про імунітет. Л.р. 7.1. Метод флуоресціюючих антитіл.	2
Тема 8. Алергія та анафілаксія. Л.р. 8.1. Реакція нейтралізації.	2
Тема 9. Збудники кокових бактерій. Л.р. 9. Бактеріологічна діагностика збудників кокових бактерій.	4
Тема 10. Паличковидні неспороутворюючі бактерії. Л.р. 10. Бактеріологічна діагностика збудників паличко видних неспороутворюючих бактерій.	8
Разом	40
II семестр	

Назва теми	Кількість годин
	денна форма (211BM_мд_2024)
Тема 10. Паличковидні неспороутворюючі бактерії. Л.р. 10. Бактеріологічна діагностика збудників паличко- видних неспороутворюючих бактерій.	4
Тема 11. Патогенні бацили і клостридії. Л.р. 11. Бактеріологічна діагностика збудників сибірки та клостридії.	10
Тема 12. Патогенні фузобактерії, вібріони і спірохети. Л.р. 12. Бактеріологічна діагностика збудників фузобактерій, вібріонів та спірохеті.	6
Тема 13. Збудники мікозів і мікотоксикозів. Л.р. 13. Бактеріологічна діагностика збудників мікозів і мікотоксикозів.	4
Тема 14. Патогенні мікоплазми, рикетсії та хламідії. Л.р. 14. Бактеріологічна діагностика збудників хламідіозів.	4
Разом	28

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	денна форма (211BM_мд_2024)
I семестр	
Тема 1. Систематика та номенклатура мікроорганізмів. Морфологія бактерій.	6
Тема 2. Фізіологія мікроорганізмів.	6
Тема 3. Екологія мікроорганізмів.	6
Тема 4. Роль мікроорганізмів у перетворенні речовин у природі.	6
Тема 5. Вплив факторів зовнішнього середовища на мікроорганізми.	6
Тема 6. Вчення про інфекцію.	6
Тема 7. Вчення про імунітет.	6
Тема 8. Алергія та анафілаксія.	4
Тема 9. Збудники кокових бактерій.	6
Тема 10. Паличковидні неспороутворюючі бактерії.	10
Разом	62
II семестр	
Тема 10. Паличковидні неспороутворюючі бактерії.	6

Назва теми	Кількість годин
	денна форма (211ВМ_мд_2024)
Тема 11. Патогенні бацили і клостридії.	14
Тема 12. Патогенні фузобактерії, вібріони і спірохети.	8
Тема 13. Збудники мікозів і мікотоксикозів.	10
Тема 14. Патогенні мікоплазми, рикетсії та хламідії.	8
Разом	46

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.	- виконання лабораторних робіт та їх захист; - виконання завдань самостійної роботи; - розв'язування тесту; екзамен.
ПРН 3. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.	- виконання лабораторних робіт та їх захист; - виконання завдань самостійної роботи; - розв'язування тесту; екзамен.
ПРН 4. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.	- виконання завдань самостійної роботи; - розв'язування тесту; екзамен.
ПРН 7. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	- виконання завдань самостійної роботи; - розв'язування тесту; екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни I семестр

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	
Тема 1. Систематика та номенклатура мікроорганізмів. Морфологія бактерій.	3	2	25	5
Тема 2. Фізіологія мікроорганізмів.	3	2		5
Тема 3. Екологія мікроорганізмів.	3	2		5
Тема 4. Роль мікроорганізмів у перетворенні речовин у природі.	3	2		30
Тема 5. Вплив факторів зовнішнього середовища на мікроорганізми.	3	2	25	5
Тема 6. Вчення про інфекцію.	3	2		5
Тема 7. Вчення про імунітет.	3	2		5
Тема 8. Алергія та анафілаксія.	3	2		5
Тема 9. Збудники кокових бактерій.	3	2		5
Тема 10. Паличковидні неспороутворюючі бактерії. Мікобактерії.	3	2		30
Разом	30	20	50	100

**Шкала та критерії оцінювання
виконання лабораторних робіт та їх захист**

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Лабораторна робота виконана в повному обсязі. При захисті роботи вільно володіє термінологією ветеринарної медицини, при виконанні лабораторної роботи встановив зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних
2	Лабораторна робота виконана в повному обсязі. При захисті роботи частково володіє термінологією ветеринарної медицини, при виконанні лабораторної роботи вагається у встановленні зв'язку між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
1	Лабораторна робота виконана не в повному обсязі. При захисті роботи частково володіє термінологією ветеринарної медицини, при виконанні

Кількість балів	Критерії оцінювання
	лабораторної роботи важко було встановити зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
0	Лабораторну роботу здобувач вищої освіти не виконував, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

**Шкала та критерії оцінювання
виконання завдань самостійної роботи**

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Студент представив зошит з самостійної роботи, в якому він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання, грамотно використовує термінологію ветеринарної медицини, встановлює зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень, використовував інформацію із вітчизняних та іноземних джерел, самостійно провів моніторинг причин поширення хвороб бактеріальної етіології.
1	Студент представив зошит з самостійної роботи, в якому окремі положення трактував не вірно або частково вірно використав термінологію ветеринарної медицини, не зміг встановити зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень, не здійснив моніторинг причин поширення хвороб бактеріальної етіології.
0	Студент не представив зошит з самостійної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

**Шкала та критерії оцінювання
розв'язування тестів**

Максимальна оцінка, яку студент може отримати за розв'язуванням тестів, складає 50 балів.

(25–0 балів):

Тестування складається з двох тестів з використанням платформи LMS Moodle, за один тест студент може отримати максимально 25 балів.

Кожен окремий тест містить 50 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 0,5 бали.

**Схема нарахування балів із навчальної дисципліни
II семестр**

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			екзамен (за наявності)	Разом
	виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів		
Тема 10. Паличковидні неспороутворюючі бактерії. Мікобактерії.	3	2	25	—	5
Тема 11. Патогенні бацили і клостридії.	3	2		—	5
Тема 12. Патогенні фузобактерії, вібріони і спірохети.	3	2		—	30
Тема 13. Збудники мікозів і мікотоксикозів.	3	2	30	—	5
Тема 14. Патогенні мікоплазми, рикетсії та хламідії.	3	2		—	30
Екзамен (за наявності)	—	—	—	20	20
Разом	15	10	55	20	100

**Шкала та критерії оцінювання
виконання лабораторних робіт та їх захист**

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Лабораторна робота виконана в повному обсязі. При захисті роботи вільно володіє термінологією ветеринарної медицини, при виконанні лабораторної роботи встановив зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних
2	Лабораторна робота виконана в повному обсязі. При захисті роботи частково володіє термінологією ветеринарної медицини, при виконанні лабораторної роботи вагається у встановленні зв'язку між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
1	Лабораторна робота виконана не в повному обсязі. При захисті роботи частково володіє термінологією ветеринарної медицини, при виконанні лабораторної роботи важко було встановити зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
0	Лабораторну роботу здобувач вищої освіти не виконував, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

**Шкала та критерії оцінювання
виконання завдань самостійної роботи**

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Студент представив зошит з самостійної роботи, в якому він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання, грамотно використовує термінологію ветеринарної медицини, встановлює зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень, використовував інформацію із вітчизняних та іноземних джерел, самостійно провів моніторинг причин поширення хвороб бактеріальної етіології.
1	Студент представив зошит з самостійної роботи, в якому окремі положення трактував не вірно або частково вірно використав термінологію ветеринарної медицини, не зміг встановити зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень, не здійснив моніторинг причин поширення хвороб бактеріальної етіології.
0	Студент не представив зошит з самостійної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Максимальна оцінка, яку студент може отримати за розв'язуванням тестів, складає 55 балів.

(25–0 балів):

Тестування складається з двох тестів з використанням платформи LMS Moodle, за один тест студент може отримати максимально 25 балів.

Кожен окремий тест містить 50 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 0,5 бали.

(30–0 балів):

Тестування складається з двох тестів з використанням платформи LMS Moodle, за один тест студент може отримати максимально 30 балів.

Кожен окремий тест містить 50 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 0,6 бали.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Максимальна оцінка, яку студент може отримати на **екзамені**, складає 20 балів. Екзамен проводиться у формі тестування з використанням платформи LMS Moodle, тест містить 60 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 0,3 бали.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання:

1. Мікроскопи «Біолам»; термостати; апарат Коха; сушильні шафи; автоклави; водяні бані; система очистки води го-550 Абсолют; редистиллятор; ультратермостат; водяна баня із шутель апаратом; гомогенізатор; центрифуга; магнітна мішалка; апарат Такачі; вакуумнасос; морозильна камера; Ph-метр;

лазер; витяжна шафа; бактерицидні лампи ваги аналітичні; лічильник для підрахунку колоній мікроорганізмів; фільтрувальний папір; імерсійне масло; набір барвників для фарбування мазків; набір живильних середовищ; набір діагностиків; диски з антибіотиками; скальпелі; шприци; дезінфектанти; штативи; фізрозчин; спиртівка; бактеріологічні петлі; предметне скло; Пастерівські піпетки; холодильник; чашки Петрі.

2. Настільний бактеріологічний бокс; сушильна шафа; апарат Коха; ваги; мийка; лабораторні столи; мікроскоп; термостат; автоклав; фарби для фарбування мікроорганізмів; штативи; спирт етиловий; спиртівки; гумові рукавички; шприці різного об'єму; бактеріологічні петлі; пінцети; скальпель; ножиці; кювети; підноси; вата; марля; дезрозчини; мірні стакани; воронки; флакони; штативи; чашки Петрі; піпетки.

Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки, а також навчальна лабораторія ветеринарної мікробіології.

13. Політика навчальної дисципліни

- *щодо термінів виконання та перескладання:* завдання лабораторних робіт виконуються під час проведення лабораторних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Порядок повторного проходження контрольних заходів урегульовано Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ. Здобувач вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку або не був допущений до семестрового контролю, ліквідує підсумкову академічну заборгованість. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету, за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною. Повторне проходження контрольного заходу для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз із дозволу першого проректора на підставі заяви здобувача вищої освіти, яку візує завідувач відповідної кафедри та декан факультету.

- *щодо академічної доброчесності:* Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ, Кодексом академічної доброчесності ПДАУ, Положенням про групу сприяння академічній доброчесності ПДАУ. На факультеті функціонує Комісія з академічної доброчесності, яка здійснює загальний моніторинг та контроль за дотримання

норм та принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу.

Здобувачі освіти дотримуються академічної доброчесності шляхом: - самостійного виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, атестації; - роблять посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримуються норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надають достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У разі виявлення викладачем при виконанні завдань із навчальної дисципліни випадків списування, інших проявів академічної недоброчесності, здобувач вищої освіти отримує «0» балів і повинен повторно їх виконати.

- *щодо відвідування занять*: відвідування занять є обов'язковим.

- *щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти*: при опануванні обов'язкової навчальної дисципліни «Ветеринарна мікробіологія» на студента поширюється право про визнання результатів навчання (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо, набутих у неформальній / інформальній освіті, відповідно до діючого положення в Полтавському державному аграрному університеті <https://surl.li/asfupv> .

- *щодо оскарження результатів оцінювання*: результат оцінювання оскаржується не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: – попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента і не змінюється; – попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Ветеринарна мікробіологія. / Скибіцький В.Г., Власенко В.В., Козловська Г.В., Ібатулліна Ф.Ж., Ташута С.Г., Мельник М.В. / К.: ТОВ «ДорадоДрук», 2012. 367 с.

2. Бортнічук В.А., Скибіцький В.Г., Ібатулліна Ф.Ж. Ветеринарна медицина : практикум. Вінниця : Нова Книга, 2007. 240 с.

3. Ветеринарна мікробіологія / В.Г. Скибіцький та ін., Київ : ТОВ «Дорадо Друк», 2012. 366 с.

4. Епізоотологія з мікробіологією / Козловська Г. В. та ін. ; за ред. В. П. Постоя. Київ : Вища освіта, 2006. 543 с.
5. Ветеринарна санітарна мікробіологія: навч. посіб. / уклад. А. М. Головка, І. О. Рубленко. Київ : Аграрна освіта, 2010. 284 с.
6. Повільні інфекційні хвороби тварин / Л. Є. Корнієнко, Н. А. Меженська, О. А. Мороз та ін.: наукова монографія.– За ред. Л. Є. Корнієнка. – Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2020. 508 с.
7. Каришева А.Ф., Панікар І.І. Практикум із загальної та спеціальної епізоотології Суми, 2008.
8. Кісера Я.В. Інфекційні хвороби собак і котів [Текст] : навчальн. посібн. / Я.В.Кісера, Л.Я.Божик. Львів, 2016. 196 с.
9. Корнієнко Л. Є., Наливайко Л. І., Недосєков В. В. Інфекційні хвороби птиці : навч. посіб. Херсон : Олді-плюс, 2017. 528 с.
10. Лабораторна діагностика інфекційних хвороб тварин бактеріальної етіології / за ред. Н.Д. Левківської. Львів : СПОЛОМ, 2017. 244 с.
11. Недосєков В.В., Мельник В.В., Макаров В.В. Транскордонні хвороби тварин з основами стемпінг-ауту : навч. посіб. Херсон : Грінь Д.С., 2015. 336 с.
12. Планування ветеринарних заходів: навч. посіб., 2-ге вид., доп. і перероб. / за ред. Л.М. Корнієнко. Біла Церква : ТОВ «Білоцерківдрук», 2016. 364 с.
13. Повільні інфекційні хвороби тварин. наук. монографія / за ред. Л. Є. Корнієнка. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2020. 508 с.
14. Проблеми інфекційних хвороб тварин: монографія / за ред. В.А. Синицина. Ніжин : видавець ПП Лисенко М.М., 2015. 544 с.

Допоміжні

1. Ветеринарно-санітарна мікробіологія / за редакцією В.Г. Скибіцького Київ : Компринт, 2018. 430 с.
2. Ветеринарна мікробіологія: посібник / Зоценко В.М. та ін.. Біла Церква, 2017. 184 с.
3. ДСТУ ISO 6497:2005. Корми для тварин. Методи відбирання проб. К.: Держспоживстандарт України.
4. Sanitary-hygienic evaluation of meat processing enterprises productions and their sanation /A.P. Paliy, K.O. Rodionova, M.V. Braginec, A.P. Paliy, L.I. Nalivayko / Ukrainian Journal of Ecology № 8 (2). P. 81–88 DOI: 10.15421/2018_313 Фахове видання (Web of Science).
5. Наливайко Л.І., Родіонова К.О., Авдос'єва І.К., Івлева О.В. Розповсюдження бактеріальної інфекції через корми та продукти тваринного походження. Аграрний вісник Причорномор'я. Ветеринарні науки. Одеса, 2019. Вип. 93. С. 154-159.
6. Родіонова К.О., Палій А.П., Наливайко Л.І. Термінологічний словник «Ветеринарна санітарія та дезінфектологія». Харків, 2019. 123 с.
7. Veterinary Epidemiology 4th ed. Michael Thrusfield. John Wiley & Sons, 19 лют. 2018 р. 888 с.

8. Taylor, E., Del Rio Vilas, V., Scott, T., Coetzer, A., Prada, J. M., Alireza, G., Alqadi, N. A., Berry, A., Bazzal, B., Barkia, A., Davlyatov, F., Farahtaj, F., Harabech, K., Imnadze, P., Mahiout, F., Majeed, M. I., Nedosekov, V., Nel, L., Rich, H., Soufi, A., ... Horton, D. (2021). Rabies in the Middle East, Eastern Europe, Central Asia and North Africa: Building evidence and delivering a regional approach to rabies elimination. *Journal of infection and public health*, 14(6), 787–794. <https://doi.org/10.1016/j.jiph.2021.02.009>.

9. Робочий зошит для проведення лабораторних занять з загальної мікробіології для студентів СВО «Магістр» факультету ветеринарної медицини / С.Б. Передера, М. С. Коне, М. О. Петренко // Полтавський державний аграрний університет. Полтава, 2022. 96 с.

10. Робочий зошит для проведення лабораторних занять з спеціальної мікробіології для студентів СВО «Магістр» факультету ветеринарної медицини / С.Б. Передера, М. С. Коне, М. О. Петренко // Полтавський державний аграрний університет. Полтава, 2022. 132 с.

11. Chlamydial infection monitoring with in wild mammals in Ukraine / I.M. Ksyonz, V.K. Zezekalo, S.B. Peredera, M.S. Kone, T.M. Rak, S.O. Kravchenko, N.S. Kanivets // *World of Biology* 2019. № 1 (67). С. 227 – 232.

12. Prevalence of chlamydia-related organisms with zoonotic potential in farms of the Poltava region / V.K. Zezekalo, S.M. Kulynych, A.A. Polishchuk, M.S. Kone, N.O. Avramenko, Y.V. Vakulenko, N.V. Chyzhanska // *Wiadomosci Lekarskie* 2020. Volume XXIII. P. 1169 – 1175.

13. Incidence of *Candidatus Piscichlamydia salmonis* and *Candidatus Clavochlamydia salmonicola* in the farmed Brown Trout (*Salmo trutta*) in Ukraine / V.K. Zezekalo, P.J. Pukalo, I.V. Pyndzyn, O.V. Kyrychko, M.S. Kone, V.Y. Moroz, S.M. Kulynych // *Egyptian Journal of Aquatic Biology & Fisheries* 2021. Volume 25 (3). – P. 479 – 489.

Інформаційні ресурси

1. Навчальна платформа Coursera URL : <https://www.coursera.org/> (дата звернення 01.09.2025).

2. Навчальна платформа Prometheus URL : <https://prometheus.org.ua> (дата звернення 01.09.2025).

3. Microbiology in Pictures. URL : <http://www.microbiologyinpictures.com/index.html> (дата звернення 01.09.2025).

4. Journal of Clinical Microbiology. URL : <http://jcm.asm.org/> (дата звернення 01.09.2025).

5. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. URL : www.nbuv.gov.ua (дата звернення 01.09.2025).

4. Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок. URL : <http://www.scivp.lviv.ua/> (дата звернення 01.09.2025).

5. Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини. URL : <http://surl.li/elxao> (дата звернення 01.09.2025).

6. Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ВСЕ. URL : <https://vet.gov.ua/> (дата звернення 01.09.2025).
7. One Health. URL : <http://surl.li/enzbz> (дата звернення 01.09.2025).
8. One Health. URL : <http://surl.li/enzcb> (дата звернення 01.09.2025).
9. Міжнародне Епізоотичне Бюро (МЄБ) URL : http://www.oie.int/en_ (дата звернення 01.09.2025).